

Ιστορία Ορθοδοξίας από την άλωση Κπόλεως έως σήμερα

- 1453 Άλωση Κωνσταντινουπόλεως - Τέλος Βυζαντινής Ιστορίας
- Περίοδος Τουρκοκρατίας (1453 – 1829)
- Η Κωνσταντινούπολη παραμένει πρωτεύουσα της νέας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Η πολιορκία της Πόλης, πίνακας από το 1499

Ορθοδοξία υποκάτω των Τούρκων

- Ο σουλτάνος Μωαμέθ ο Β΄ μεταχειρίζεται την Ορθόδοξη Εκκλησία με ευγένεια, εξέλεξε τον πατριάρχη Γεννάδιο Β΄ Σχολάριο
- Το Ισλάμ τότε ανεχόταν το Χριστιανισμό, θεωρώντας το θρησκεία της Βίβλου. Η μεταστροφή στο Ισλάμ δεν επιβαλλόταν με βία
- Η Ορθόδοξη Εκκλησία γίνεται ένα έθνος (Rum Millet) και ο πατριάρχης – εθνάρχης (millet-bashi)
- Η Εκκλησία κράτος εντός του κράτους. Σταδιακά, όλες οι μη-ελληνικές ορθόδοξες εκκλησίες της Οθωμανικής αυτοκρατορίας χάνουν τη αυτοδιοίκησή τους στον πατριάρχη
- Αφετέρου, οι χριστιανοί ήταν δευτέρης ποιότητας πολίτες, δεν τους επιτρεπόταν η θητεία στο στρατό, πλήρωναν μεγάλους φόρους, δεν μπορούσαν να παίρνουν μουσουλμάνες γυναίκες και να μεταστρέφουν τους μουσουλμάνους στο χριστιανισμό

Η θέση της Ορθοδοξίας

- Η Οθωμανική αυτοκρατορία έπαιξε ρόλο συδηρουντος παραπετάσματος – απέκοψε τους ορθόδοξους από τη Δύση. Συντηρησμός της Εκκλησίας
- Αφετέρου, περισσότεροι θεολόγοι της μεταβυζαντινής περιόδου σπούδασαν στη Δύση. Δυτικοποίηση της θεολογίας. Απετέλεσε κίνδυνο να χάσουν οι ορθόδοξοι τη ζωντανή παράδοση, να αποκοπούν από τις ρίζες
- Η Ορθοδοξία βρέθηκε ανάμεσα στο Ρωμαιοκαθολικισμό και Προτεσταντισμό
- Η αντιμεταρρίθμιση χτύπησε δυνατά την Ορθοδοξία στη σημερινή Ουκρανία. Ουνία στο Μπρεστ-Λιτόβσκ (1596). Μέχρι σήμερα υπάρχει ένταση σ' αυτό το θέμα
- Εκτός της Ουκρανίας όμως οι σχέσεις με τους καθολικούς ήταν κυρίως καλές μέχρι το 1700
- Αποκορύφωση της εχθρότητας – άρνηση της βάπτισης των καθολικών ως αιρετικής

Πατριάρχης Κύριλλος Λούκαρις (1620 – 1638)

- Ανταγωνισμός με τους καθολικούς
- Φιλοπροτεσταντισμός – εισήγαγε προτεσταντική επιρροή στην θεολογία
- Η *Ομολογία* του καταδικάστηκε από τις συνόδους
- Μετάφραση της Καινής Διαθήκης στη δημοτική γλώσσα
- Βίαιος θάνατος από τους γενιτσάρους

Η συνέχεια της ησυχαστικής παράδοσης

- Νικόδημος Αγιορείτης
- *Φιλοκαλία* – συλλογή μυστικών κειμένων
- Άθως - διάδοση ησυχασμού σε άλλες χώρες

Ευχαριστιακές έριδες

- Καθολική θεωρία. «Μετουσίωσις» - χρήση αρεστοτέλειας λογικής για την αντίληψη της Ευχαριστίας
- Καλβινισμός – άρνηση της πραγματικής παρουσίας Χριστού στην Ευχαριστία
- Ορθόδοξοι – δέχονται τον όρο «μετουσίωσις», αλλά αποφεύγουν να θεωρήσουν λεπτομερώς τον τρόπο μεταβολής. Μόνο με πίστη ο άνθρωπος είναι ικανός να συλλάβει το μυστήριο

Η Εκκλησία μετά την επανάσταση

- 17 Ιουνίου 1833 – αποκύρξη του αυτοκέφαλου της Εκκλησίας της Ελλάδος
- Η οργάνωση της Εκκλησίας
- Υποταγή της Εκκλησίας στην κρατική εξουσία
- Δήμευση της ιδιοκτησίας της Εκκλησίας – κλείσιμο πολλών μονών

Βασιλιάς Όθωνας Α΄

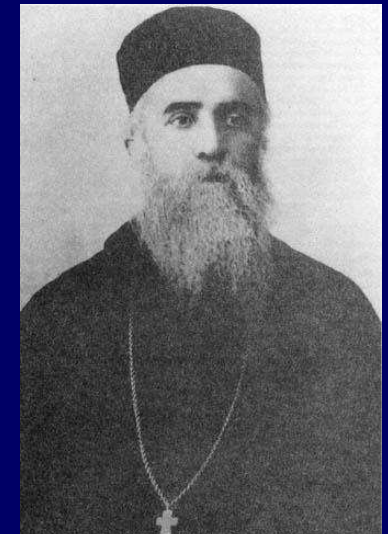
Εκκλησία της Ελλάδος το 20^ο αι.

Αρχιερατική σύνοδος υπό
την προεδρία του αρχ.Αθηνών

Ιερά Σύνοδος – 12 μέλη

Γενική Εκκλησιαστική συνέλευση

- Αγώνας της Εκκλησίας για την ανεξαρτοποίηση από το κράτος
- 1969 – καινούργιος καταστατικός νόμος – εισάγει αυτοδιοίκηση της Εκκλησίας
- Άγιος Νεκτάριος Αιγίνης – επίσκοπος, θεολόγος, ποιμένας, υμνογράφος, άγιος
- Εκκλησιαστικές οργανώσεις: *Αποστολική διακονία, Ζωή, Σωτήρ* – κοινωνική δραστηριότητα, εκδόσεις βιβλίων, κλπ.

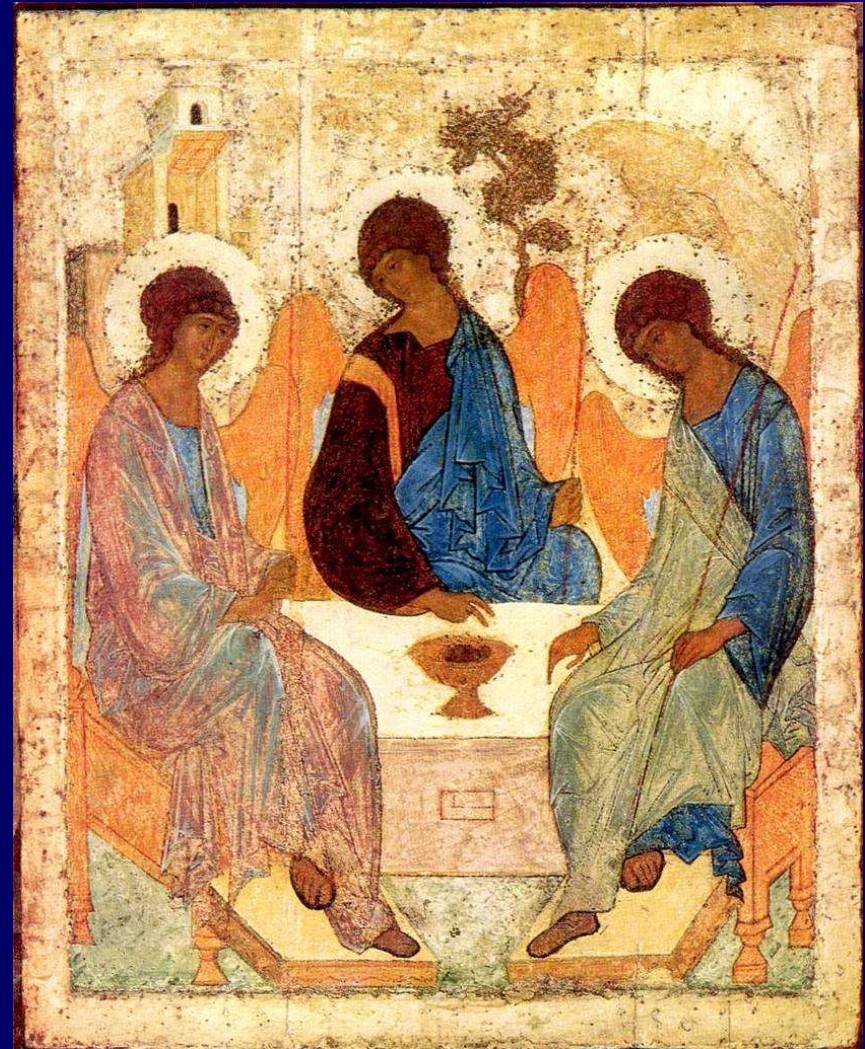

Το Σύμβολον της πίστεως (325-381)

- 1. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.
- 2. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.
- 3. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.
- 4. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.
- 5. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.
- 6. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.
- 7. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.
- 8. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς* ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.
- 9. Εἰς μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.
- 10. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
- 11. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.
- 12. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.
- Ἀμήν.

Πιστεύω εις ένα Θεόν

- Μονοθεϊσμός
- Η υπερβατικότητα του Θεού
- Η δυνατότητα να πλησιάσουμε τον Θεό – μέσω ενεργειών Του
- Τριαδικότητα του Θεού – μια ουσία και τρεις υποστάσεις (πρόσωπα)

Η Αγία Τριάδα του Ανδρέα Ρουμπλιώφ

Η δημιουργία του κόσμου

- Η εκ του μηδενός και εν χρόνω δημιουργία του κόσμου
- Ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο από την ελεύθερη θέληση – δεν είχε ανάγκη
- Οι ημέρες δημιουργίας – περίοδοι
- Δημιουργία ανθρώπου – «κατ'εικόνα και καθ'ομοίωσιν»
- Η διχοτομία ανθρώπου – μεσιτης μεταξύ των δυο κόσμων
- Η πτώση του ανθρώπου
- Η έβδομη και η όγδοη ημέρα